

III. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Προλεγόμενα στην τρίτη έκδοση	VII
II. Προλεγόμενα στη δεύτερη έκδοση.....	X
III. Προλογικές σκέψεις (από την πρώτη έκδοση)	XII
IV. Περιεχόμενα.....	XIII
V. Συντομογραφίες.....	XXI

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Ο ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή: Η ερμηνευτική προσέγγιση ενός ειδικού ποινικού νόμου.....	3
1.1. Γενικά: Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι και Ποινικός Κώδικας	3
1.2. Ειδικότερα: προβλήματα διαχρονικού δικαίου	11
2. Η προϊστορία του νόμου περί ναρκωτικών	13
2.1. Στην ελληνική έννομη τάξη.....	13
2.1.I. Οι αρχικές ρυθμιστικές απόπειρες.....	13
2.1.II. Η κυρίως κατασταλτική περίοδος	15
2.1.III. Το προφίλ της μέχρι σήμερα καταστολής	20
2.2. Στη διεθνή νομική σκηνή.....	30
2.2.I. Η αφετηρία του διεθνούς συντονισμού στην προπολεμική διεθνή πραγματικότητα	30
2.2.II. Η μεταπολεμική περίοδος	34
2.2.III. Ειδικότερα η Σύμβαση της Βιέννης του 1988	36
2.2.IV. Η πολιτική του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	38
2.2.V. Η αρχή της Παγκόσμιας Δικαιοσύνης (άρθρ. 8 περ. θ΄ ΠΚ)	43
3. Η περιρρέουσα (σύγχρονη) ατμόσφαιρα	44

Β΄ ΜΕΡΟΣ

Η ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Η δομή και οι βασικές αρχές της.....	55
---	----

1.1. Η νομοτεχνική φυσιογνωμία του νόμου, και η νέα του νομοτεχνική όψη μετά τον «Κώδικα Νόμων για τα Ναρκωτικά» (Κ.Ν.Ν. 3459/2006)	55
1.2. Τα σημεία τριβής της αντεγκληματικής πολιτικής για τα ναρκωτικά και οι κυρίαρχες επιλογές του νομοθέτη.....	57
1.2.I. Οι βασικοί αντεγκληματικοί άξονες ενός νόμου για τα ναρκωτικά - η θέση του Κ.Ν.Ν.	57
1.2.II. Η διάκριση των ναρκωτικών σε «σκληρά» και «μαλακά» και η διαφοροποιημένη μεταχείριση διακινητών και χρηστών	60
1.2.III. Η διάκριση του «εμπορίου» από το «βαποράκι» και η διαφοροποιημένη μεταχείρισή τους	63
1.2.IV. Η χρήση ναρκωτικών υπό ελεγχόμενες συνθήκες και η χορήγηση υποκαταστάτων	64
2. Το προστατευόμενο έννομο αγαθό	71
2.1. Η σκοπιμότητα της αποσαφηνίσεώς του.....	71
2.2. Το προτεινόμενο έννομο αγαθό	71
3. Οι βασικές νομοτυπικές μορφές.....	78
3.1. Το κρατικό μονοπώλιο των ναρκωτικών και το «παράνομο» της τυποποιουμένης συμπεριφοράς: (ένα υπονοούμενο – άγραφο στοιχείο της αντικειμενικής υποστάσεως).....	78
3.2. Το υλικό αντικείμενο: «τα ναρκωτικά»	82
3.2.I. Η ρύθμιση του νόμου	82
3.2.II. Ο καθαρισμός και η ακριβής ζύγιση: τελικά ποιο είναι επιτέλους το «ναρκωτικό»;.....	87
3.3. Τα «βασικά εγκλήματα» του άρθρου 20 Κ.Ν.Ν.	88
3.3.I. Οι αντικειμενικές υποστάσεις	88
3.3.I.α. Εισαγωγή - εξαγωγή - διαμετακόμιση (άρθρο 20 § 1 περ. α').....	90
3.3.I.β. Αγορά - πώληση - προσφορά - διάθεση - διανομή - αποθήκευση - παρακατάθεση - διαμεσοπάληση (άρθρο 20 § 1 περ. β').....	95
3.3.I.γ. Εισαγωγή - διευκόλυνση εισαγωγής σε στρατόπεδα κλπ. (άρθρο 20 § 1 περ. γ')	104
3.3.I.δ. Ανάμιξη ναρκωτικών με φάρμακα κλπ. (άρθρο 20 § 1 περ. δ').....	106
3.3.I.ε. Παρασκευή - διακίνηση προδρόμων ουσιών (άρθρο 20 § 1 περ. ε').....	107
3.3.I.στ. Καλλιέργεια - συγκομιδή (άρθρο 20 § 1 περ. στ').....	108
3.3.I.ζ. Κατοχή - μεταφορά (άρθρο 20 § 1 περ. ζ')	113

3.3.1.η. Αποστολή - παραλαβή δερμάτων με ναρκωτικά (άρθρο 20 § 1 περ. η).....	121
3.3.1.θ. Διάθεση χώρου για χρήση κλπ. (άρθρο 20 § 1 περ. θ).....	122
3.3.1.ι. Συντέλεση στη διάδοση (άρθρο 20 § 1 περ. ι)	124
3.3.1.ια. Νόθευση και πώληση νοθευμένων ειδών μονοπωλίου ναρκωτικών (άρθρο 20 § 1 περ. ια).....	128
3.3.1.ιβ. Πλαστοποίηση και χρήση πλαστών ιατρικών συνταγών (άρθρο 20 § 1 περ. ιβ).....	129
3.3.1.ιγ. Οργάνωση κλπ. τελέσεως σχετικών εγκλημάτων (άρθρο 20 § 1 περ. ιγ).....	131
3.3.ιι. Η υποκειμενική υπόσταση	132
3.4. Προβλήματα συρροής	134
4. Οι άλλες νομοτυπικές μορφές	139
4.1. Κατάχρηση ιδιότητας ιατρών και φαρμακοποιών (άρθρο 22 Κ.Ν.Ν.)	139
4.2. Πρόκληση και διαφήμιση (άρθρο 24 Κ.Ν.Ν.)	143
4.2.Ι. Η αντικειμενική υπόσταση.....	143
4.2.ΙΙ. Η υποκειμενική υπόσταση	146
4.2.ΙΙΙ. Η διακεκριμένη εκδοχή της	146
4.3. Οδήγηση μεταφορικών μέσων (άρθρο 25 Κ.Ν.Ν.)	147
4.3.Ι. Η βασική νομοτυπική μορφή.....	147
4.3.ΙΙ. Η διακεκριμένη εκδοχή της	151
4.3.ΙΙΙ. Προβλήματα συρροής	151
4.4. Τέληση από αμέλεια (άρθρο 26 Κ.Ν.Ν.).....	155
5. Οι διακεκριμένες μορφές	158
5.1. Τα εγκλήματα του άρθρου 21 Κ.Ν.Ν.	158
5.2. Τα εγκλήματα του άρθρου 23 Κ.Ν.Ν.: «επιβαρυντικές περιστάσεις»	162
5.2.Ι. Η ρύθμιση του νόμου	162
5.2.ΙΙ. Οι κατ' ιδίαν περιπτώσεις	163
5.2.ΙΙ.α. Υπότροπος δράστης	163
5.2.ΙΙ.β. Κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια τέληση	167
5.2.ΙΙ.γ. Δράση με σκοπό την πρόκληση χρήσεως από ανηλίκους.....	171
5.2.ΙΙ.δ. Χρησιμοποίηση ανηλίκων κατά την τέληση.....	172
5.2.ΙΙ.ε. Χρήση όπλων	172
5.2.ΙΙ.στ. Πράξη τελεσθείσα από «ιδιαίτερα επικίνδυνο» δράστη	173
6. Τα ειδικότερα εγκλήματα του χρήστη	177
6.1. Ένα λογικό προαπαιτούμενο: το ζητούμενο της ποινικής τιμωρίας ή όχι του απλού χρήστη.....	177

6.2. Η δομή του άρθρου 29 Κ.Ν.Ν.....	182
6.3. Η νομοτυπική μορφή του άρθρου 29 § 1 Κ.Ν.Ν.	183
6.3.I. Η «προμήθεια» και η «κατοχή».....	183
6.3.II. Η «καλλιέργεια» και η «χρήση».....	191
6.3.III. Ο κοινός τους παρονομαστής: η έννοια της «ποσότητας που αποδεδειγμένα εξυπηρετεί αποκλειστικά τις ανάγκες» του δράστη.....	196
6.3.IV. Η υποκειμενική υπόσταση	200
6.4. Προβλήματα συρροής	202
6.5. Η διακίνηση μεταξύ χρηστών, μεταίχμιο ή νόθευση του αρχικού κυρωτικού συστήματος των άρθρων 20 και 29;	204
6.5.I. Εισαγωγικά.....	204
6.5.II. Η ρύθμιση της παρ. 4.....	205
6.5.III. Κριτικές παρατηρήσεις.....	207
7. Οι απειλούμενες ποινές.....	209
7.1. Στις πράξεις διακινήσεως	209
7.1.I. Η πρόβλεψη του νόμου	209
7.1.II. Η μειωμένη κατά το μέτρο του άρθρου 83 ΠΚ ποινή.....	212
7.1.III. Ειδικότερα η ρύθμιση του άρθρου 20 § 2 Κ.Ν.Ν.	214
7.2. Η ποινική μεταχείριση του χρήστη	216
7.2.I. Η απειλούμενη ποινή και τα ειδικά επιμετρικά κριτήρια του άρθρου 29 § 1 εδ. δ΄ Κ.Ν.Ν.	216
7.2.II. Η δυνητική άφεση της ποινής (άρθρο 29 § 3 Κ.Ν.Ν.: «συμπωματική χρήση»)	217
7.3. Ειδικές παρεπόμενες ποινές.....	219
7.3.I. Η απαγόρευση ασκήσεως επαγγέλματος (άρθρο 33 Κ.Ν.Ν.).....	219
7.3.II. Η δημοσίευση της καταδικαστικής αποφάσεως (άρθρο 34 Κ.Ν.Ν.).....	221
7.3.III. Οι περιορισμοί διαμονής (άρθρα 35, 39 Κ.Ν.Ν.)	221
7.3.IV. Στέρψη άδειας οδηγήσεως ή διπλώματος (άρθρο 25 Κ.Ν.Ν.)	222
7.3.V. Η απειλούμενη δήμευση (άρθρα 37 και 38 Κ.Ν.Ν.).....	224
7.3.V.α. Το ευρύτερο δογματικό τοπίο της.....	224
7.3.V.β. Η ισχύουσα ρύθμιση	227
7.3.V.β.ι. Η νομοτεχνική φυσιογνωμία της	227
7.3.V.β.ii. Η δήμευση των ναρκωτικών (άρθρο 38 Κ.Ν.Ν.) ...	228
7.3.V.β.iii. Η δήμευση των μέσων τελείσεως και των ωφελημάτων (άρθρα 37 Κ.Ν.Ν. και 5 ν. 1990/1991).....	230
7.3.V.γ. Ειδικότερα τα προβλήματα της κατασχέσεως και της καταστροφής των ναρκωτικών και η Κοινή Υπουργική Απόφαση 61868/2005	234

7.4. Οι ειδικές προϋποθέσεις του άρθρου 40 Κ.Ν.Ν. για την υφ' όρον απόλυση των καταδικασθέντων για παράβαση του νόμου περί ναρκωτικών	241
7.4.I. Το ιδεολογικό πλαίσιο και ο σκοπός του νόμου	241
7.4.II. Η ρύθμιση του νόμου	243
7.4.III. Ειδικότερα προβλήματα	246
7.4.IV. Η τελική αξιολόγηση της ρυθμίσεως	251
8. Η ποινική μεταχείριση του «εξαρτημένου» δράστη	253
8.1. Το θεσμικό στίγμα	253
8.2. Η (νομική) έννοια της «εξαρτήσεως»	254
8.2.I. Ο νομοθετικός προσδιορισμός της	254
8.2.II. Η διάγνωσή της	256
8.3. «Εξάρτηση» και ικανότητα για καταλογισμό.....	262
8.4. Η ρύθμιση του νόμου (άρθρο 32 Κ.Ν.Ν.).....	264
8.4.I. Στην περίπτωση του άρθρου 29 Κ.Ν.Ν.: (ο «τοξικομανής χρήστης»).....	264
8.4.II. Στην περίπτωση των κακουργημάτων διακινήσεως: (ο «τοξικομανής έμπορος»)	266
8.4.II.a. Η διαμόρφωση των υποπλησιών της απειλούμενης ποινής	266
8.4.II.β. Ποιος ο αληθής χαρακτήρας των περιπτώσεων που τιμωρούνται με φυλάκιση: κακούργημα ή πλημμέλημα; ..	269
8.5. Ειδικότερα ζητήματα για τη θεραπεία του εξαρτημένου δράστη.....	273
8.5.I. Η διάγνωση της ανάγκης για «θεραπεία»	273
8.5.II. Το ακούσιο ή εκούσιο της «θεραπείας».....	274
8.5.III. Η διάρκεια της «θεραπείας» και η ειδική υφ' όρον απόλυση (άρθρο 32 Κ.Ν.Ν.).....	275
8.5.IV. Η συζήτηση για το θεραπευτικό μοντέλο	276
8.5.V. Οι «θεραπευτικές κοινότητες» στη λογική του νόμου	278
8.6. Κι ένα συναφές ζήτημα: η μεταχείριση του «εξαρτημένου» που τελεί άρτια εγκλήματα σχετικά με τα ναρκωτικά (άρθρο 31 Κ.Ν.Ν.).....	282

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

1. Η τυπολογική συσχέτιση των άρθρων 20 και 29 Κ.Ν.Ν.....	289
1.1. Οι προφανείς συγγένειες.....	289
1.2. Το προτεινόμενο μοντέλο - η μεταβολή της κατηγορίας	292
2. Η έννοια της «εμπορίας (ναρκωτικών)».....	294
2.1. Και το άρθρο 8 ΠΚ.....	294

2.2. Και η μετατροπή της ποινής (άρθρο 82 ΠΚ).....	296
3. Η δικαιολόγηση εμπλεκόμενων τρίτων χάριν της καταστολής	302
3.1. Η «έμπρακτη μεταμέλεια» (άρθρο 27 Κ.Ν.Ν.).....	302
3.1.I. Εισαγωγικά.....	302
3.1.II. Οι προϋποθέσεις του νόμου.....	305
3.1.III. Οι έννομες συνέπειες	307
3.2. Η άρση του αδικού της δράσεως προβοκατόρων και συμμετόχων (άρθρο 28 Κ.Ν.Ν.)	310
3.2.I. Η δικαιοπολιτική σκοπιμότητα	310
3.2.II. Ειδικότερα η ρύθμιση του νόμου	314
3.3.III. Η αποδεικτική αχρησία της καταθέσεως του προβοκάτορα, που ενήργησε κατά παραβίαση του άρθρου 28 Κ.Ν.Ν.	317
4. Ναρκωτικά και «οργανωμένο έγκλημα». Ειδικότερα: η «εγκληματική οργάνωση» του άρθρου 187 ΠΚ (όπως ισχύει με το άρθρο 1 ν. 2928/2001)	322
4.1. Η θέσπιση του ν. 2928/2001 και η υπαγωγή των ναρκωτικών στο «οργανωμένο έγκλημα».....	322
4.2. Η κυρωτική περιγραφή της «εγκληματικής οργάνωσης»	324
4.3. Ειδικές παρεκκλίνουσες δικονομικές ρυθμίσεις στο ευρύτερο κυρωτικό πεδίο του φαινομένου των ναρκωτικών	325
4.4. Προβλήματα συρροής	327
4.5. Μία διαγραμματική (κριτική) αποτίμηση.....	328
5. Ναρκωτικά και «ξέπλυμα του βρόμικου χρήματος»	329
5.1. Το «ξέπλυμα του βρόμικου χρήματος».....	329
5.2. Οι κυρωτικές διατάξεις οι σχετικές με τη διακίνηση ναρκωτικών (ν. 1729/1987 και 2331/1995).Κάποιες δομικές επισημάνσεις	335
5.2.I. Γενικά.....	335
5.2.II. Ο δράστης «ξεπλύματος» μπορεί πλέον να είναι συγχρόνως και δράστης «(βασικής) εγκληματικής δραστηριότητας»;.....	338
6. Δικονομικό επίμετρο.....	341
6.1. Το άρθρο 41 Κ.Ν.Ν.....	341
6.2. Το άρθρο 42 Κ.Ν.Ν.....	342
6.2.I. Προδικασία και αρμόδιο δικαστήριο	342
6.2.II. Η διαδικασία παραπομπής	344
Δ. Η ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	
1. Ο ν. 3459/2006: «Κώδικας Νόμων για τα Ναρκωτικά»	349

2. Ο ν. 1990/1991: Κύρωση Σύμβασης Ηνωμένων Εθνών κατά την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών	405
Ε. ΕΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	437
1. Ελληνική.....	437
2. Αλλοδαπή	454
ΣΤ. ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗΣΕΩΣ ΤΟΥ Κ.Ν.Ν. ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΧΕΤΙΚΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ...	471
Ζ. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	485